

BR
STANOWISKO data 23. 09. 2020
RADY MIEJSKIEJ W PŁOŃSKU

z dnia 17 września 2020 r. Nr 0014499.220 podpis

w sprawie zachowania integralności Województwa Mazowieckiego

Na podstawie § 5 ust. 1 pkt 1 załącznika nr 5 do Statutu Gminy Miasto Płońsk zatwierdzonego Uchwałą nr XXIII/186/2012 Rady Miejskiej w Płońsku z dnia 16 lutego 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2017 r. poz. 5739, poz. 8298 oraz z 2018 r. poz. 9194) podczas sesji Rada podejmuje apele, rezolucje, stanowiska.

Rada Miejska w Płońsku wyraża swoje stanowisko w sprawie integralności Województwa Mazowieckiego i powstrzymania planów podziału Województwa Mazowieckiego na dwa odrębne regiony.

Nasze Miasto jest częścią mazowieckiej wspólnoty regionalnej, którą współtworzymy od roku 1999. To również dzięki wysiłkom mieszkańców naszych „małych ojczyzn” Województwo Mazowieckie jest w czołówce najsilniejszych gospodarezo regionów europejskich i liderem polskich województw.

Uważamy, że Mazowsze oraz jego Mieszkańcy zasługują na szansę dalszego rozwoju swojego regionu. Nie godzimy się na arbitralne rozstrzygnięcie o naszym losie bez uwzględnienia naszego zdania w tej sprawie i opinii mieszkańców – członków naszych wspólnot samorządowych.

Rada Miejska w Płońsku wyraża zaniepokojenie konsekwencjami ewentualnego podziału Województwa Mazowieckiego. Rozdzielenie wspólnego organizmu na dwie, odrębne części doprowadzi do poważnych problemów z ich funkcjonowaniem. Konsekwencją podziału będzie skazanie centralnej części Mazowsza (posiadającej wysokie dochody własne) na wpłacanie gigantycznej kwoty tzw. „janosikowego”, które zostanie przetransferowane do wszystkich pozostałych 16 województw. To oznacza, że tzw. Mazowsze regionalne wprawdzie otrzyma swoją część „janosikowego”, ale będzie to nieporównywalnie mniej środków finansowych, niż obecnie organy Samorządu Województwa Mazowieckiego przekazują na pokrycie wydatków związanych z utrzymaniem dróg, organizacją przewozów kolejowych, utrzymaniem instytucji kultury i szpitali, zlokalizowanych na tym terenie. W konsekwencji, przy znacząco obniżonym poziomie dochodów (dochody z CIT spadną do poziomu 13%), konieczne będzie pokrywanie kosztów funkcjonowania „zdublowanej” administracji samorządowej do obsługi zadań o charakterze wojewódzkim. Wpłynie to znacząco na możliwości finansowania obszaru usług publicznych, m.in. ochrony zdrowia, edukacji publicznej, ochrony środowiska, przeciwdziałania bezrobociu, pomocy społecznej, polityki prorodzinnej, utrzymania dróg wojewódzkich i połączeń kolejowych.

Rada Miejska w Płońsku podkreśla, że propozycja podziału Województwa Mazowieckiego musi zostać poddana szerokim konsultacjom społecznym z mieszkańcami Mazowsza oraz uzależniona od wyników tych konsultacji.

Przewodniczący Rady Miejskiej
w Płońsku
Henryk Zienkiewicz

Uzasadnienie

w sprawie zachowania integralności Województwa Mazowieckiego

Rada Miejska w Płońsku podejmuje stanowisko w sprawie zachowania integralności województwa mazowieckiego i powstrzymania planów jego podziału na dwa odrębne województwa, biorąc pod uwagę jego skutki. Do najważniejszych z nich należą:

1) Powstanie rozległych obszarów biedy na terenie nowego województwa mazowieckiego i niewielkich obszarów zamożności, głównie na terenie metropolitalnym. Na Mazowsze, bez metropolii warszawskiej, przypadnie zaledwie 13% dochodów z podatku CIT obecnego województwa. Region stołeczny, który będzie generować 87% dochodów, zostanie jednocześnie obciążony ogromnym „janosikowym”.

2) Konieczność ustanowienia podwójnej administracji samorządowej i rządowej szczebla regionalnego, co znacznie zwiększy wydatki na ten cel. Powstaną dwa urzędy wojewódzkie, dwa urzędy marszałkowskie, dwa sejmiki, podwójne służby podległe wojewodzie i marszałkowi, takie jak inspekcja transportu drogowego, straż pożarna, inspekcja handlowa, sanitarna, służby weterynaryjne, inspekcja ochrony środowiska.

3) Ogromne zamieszanie instytucjonalne, kompetencyjne, własnościowe, finansowe, kadrowe itp., które spowoduje opóźnienia w wielu dziedzinach, w tym w wykorzystaniu środków unijnych z perspektywy finansowej 2014-2020 oraz w procesie przygotowań do perspektywy 2021-2027. Znaczne opóźnienia mogą stworzyć zagrożenie utraty środków finansowych.

4) Zaprzepaszczenie w wielu obszarach dorobku Samorządu Województwa Mazowieckiego. Samorzady nowych województw będą dążyć siłą rzeczy do budowania własnych potencjałów i własnych marek.

5) Zniknięcie z mapy Europy jednego z 16 polskich regionów, dotychczas postrzeganego jako region silny i rozwijający się wyjątkowo dynamicznie, co było ważnym czynnikiem przyciągającym inwestorów i turystów oraz stanowiło istotny wkład w promocję kraju na płaszczyźnie międzynarodowej.

6) Brak środków, które dotychczas pochodziły z dochodów wytwarzanych w metropolii warszawskiej, na utrzymanie na terenie nowego województwa mazowieckiego instytucji kultury, szpitali, dróg czy połączeń kolejowych.

7) Przerwanie ciągłości dokumentów strategicznych i planistycznych na szczeblu nowych województw oraz „praktycznie” we wszystkich gminach i powiatach, które odwoływały się do zapisów zawartych w dokumentach rangi wojewódzkiej.

8) Konieczność ponownego rozpoczęcia przygotowań do opracowania i negocjacji z Komisją Europejską regionalnych programów operacyjnych. Zmianie będą musiały także ulec dokumenty na szczeblu gmin i powiatów, które stanowiły podstawę ubiegania się przez samorzady lokalne o środki z funduszy europejskich.

Rada Miejska w Płońsku, podejmując niniejsze stanowisko, pragnie podkreślić swoją przynależność do mazowieckiej regionalnej wspólnoty samorządowej i dumę z bycia jej częścią. Zauważamy także, że nasza wspólnota sprawdziła się w okresie ponad 20 lat funkcjonowania w ramach obecnego województwa mazowieckiego. Nie bez znaczenia była tutaj także rola, jaką odegrał Samorząd Województwa Mazowieckiego:

1) ustanawiając liczne programy wsparcia z udziałem środków z budżetu województwa, których beneficjentami są jednostki samorządu terytorialnego;

2) pełniąc z powodzeniem rolę Instytucji Zarządzającej Regionalnymi Programami Operacyjnymi na lata 2007-2013 i 2014-2020;

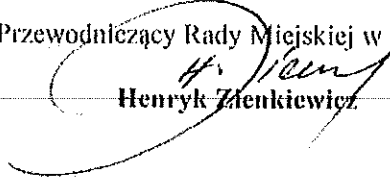
3) zapewniając wysoki poziom dostępności do usług publicznych świadczonych na poziomie województwa oraz ich właściwą jakość;

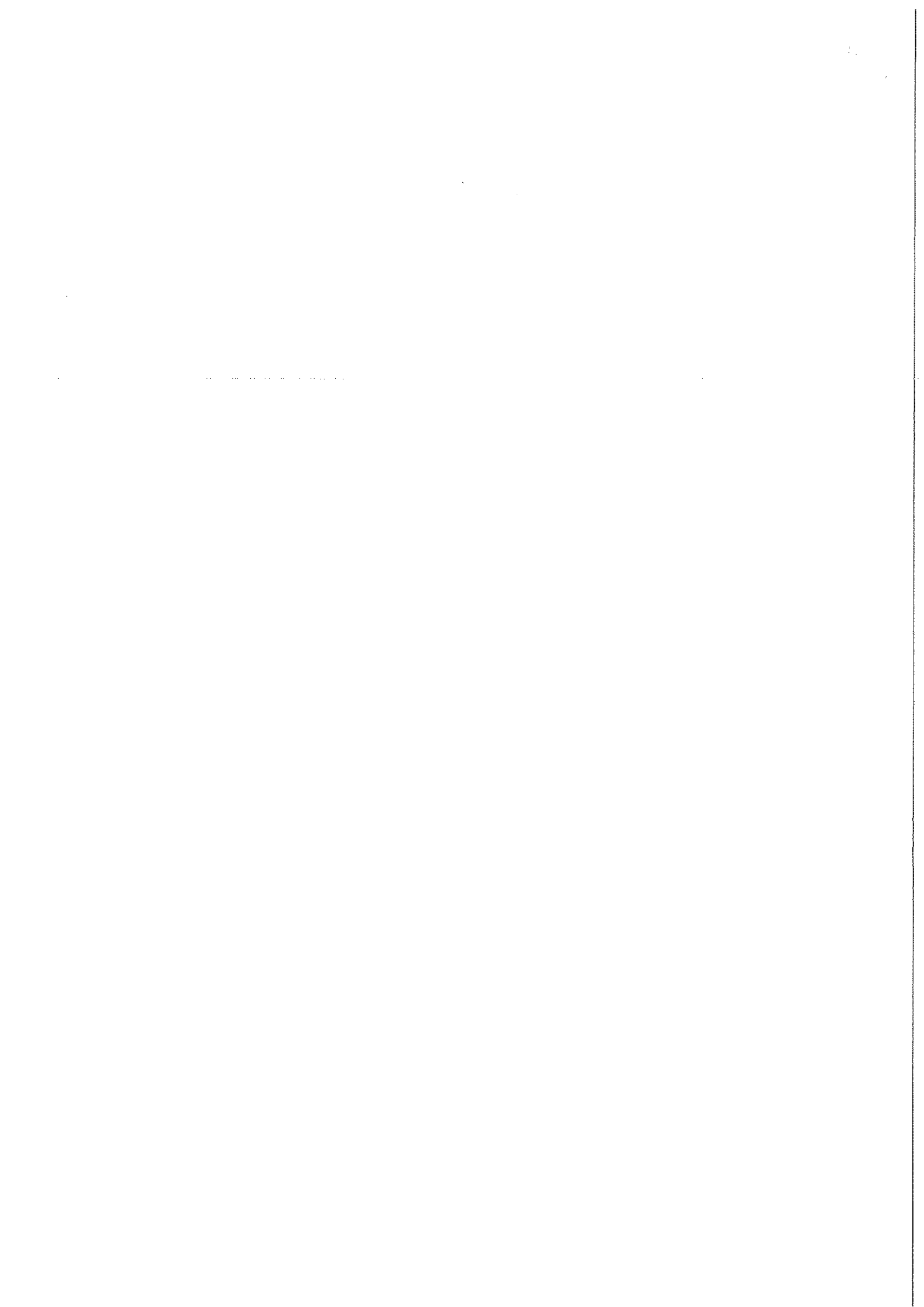
4) prowadząc konsekwentnie działania zmierzające do zwiększania integralności regionu, podnoszenia stopnia wyposażenia gmin i powiatów w infrastrukturę techniczną i społeczną, podwyższania poziomu życia mieszkańców oraz aktywizacji społeczeństwa obywatelskiego, a także budowania tożsamości regionalnej.

Rada Miejska w Płońsku opowiada się zdecydowanie za oddaniem głosu w tak ważnej sprawie społeczności regionu w ramach ogólnowojevodzkich konsultacji. Poza mieszkańcami Mazowsza i wszystkimi samorządami, stanowisko w ramach konsultacji powinny wyrazić także zlokalizowane w regionie instytucje publiczne i prywatne, podmioty gospodarcze, podmioty sektora nauki, instytucje otoczenia biznesu, organizacje pozarządowe oraz inni zainteresowani.

Wszyscy interesariusze lokalnych i regionalnych strategii, programów, planów i bieżących działań samorządów powinni mieć możliwość wypowiedzenia się w tak istotnej sprawie, jaką jest podział województwa, który pociągnie za sobą głęboko niekorzystne skutki w sferze ich funkcjonowania, a mieszkańcom regionu przyniesie znaczne obniżenie poziomu życia.

Przewodniczący Rady Miejskiej w Płońsku

Henryk Zienkiewicz

BRI

**STANOWISKO
RADY POWIATU W RADOMIU
W SPRAWIE ZAMIARU PODZIAŁU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO**

Rada Powiatu w Radomiu wspiera zamiar administracyjnego podziału województwa mazowieckiego. Niniejsze *Stanowisko* wynika z przesłanek zawartych w poniższym *Uzasadnieniu*.

Uzasadnienie

1. Mazowsze jest w Polsce najdobitniejszym przykładem występowania głębokiego (i zwiększającego się) rozwarstwienia. **Nierówności terytorialne, dysproporcje, w tym koncentracja problemów rozwojowych, w województwie pogłębiają się.**
2. Mimo bliskości najsilniejszej metropolii, czyli miasta stołecznego Warszawy, która neutralizować powinna czynnik peryferyjności i stymulować egzogeniczne przesłanki wzrostu mazowieckich podregionów, **zróżnicowanie wewnątrzregionalne na Mazowszu, mierzone wielkością PKB per capita według parytetu siły nabywczej (PPS), jest największe w kraju.** Według najnowszych danych Eurostatu dla jednostek statystycznych NUTS 2, w 2018 r. wskaźnik ten w przypadku warszawskiego stołecznego wynosił 156% średniej unijnej, zaś dla mazowieckiego regionalnego - 60% średniej unijnej.
3. Odplyw mieszkańców z terenów tego ostatniego, zwłaszcza ludzi młodych, a także słaba konkurencyjność lokalnych gospodarek powodują postępującą marginalizację i degradację społeczno-gospodarczą. Na poziomie NUTS 3 dotyczy to m.in. **podregionu radomskiego, w którym w latach 2014-2016 tempo wzrostu gospodarczego spadło.**
4. Tymczasem **zaangażowanie alokacji środków pomocowych, w tym unijnych,** na przedsięwzięcia rozwojowe, zamiast dysproporcje te niwelować, wręcz przeciwnie – zdaje się pogłębiać. **Łączna wartość projektów, w tym dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności, zrealizowanych w ramach krajowych programów operacyjnych oraz RPO w perspektywie 2014-2020 do końca 2018 r. w przeliczeniu na 1 mieszkańca miast na prawach powiatu wyniosła, według danych GUS, w Warszawie 11.100 zł, podczas gdy w innych ośrodkach była ok. 2-3 krotnie mniejsza: w Płocku – 7.208 zł, Radomiu – 6.280 zł, Ostrołęce – 4.617 zł, Siedlcach – 3.367 zł.**
5. **Polaryzacyjno-dyfuzyjny model rozwoju nie sprawdził się.** Stolica, może poza gminami w promieniu ok. 40 km od metropolii, nie stała się motorem napędowym

rozwoju pozostałej części województwa i nie dzieli się z nią swoją zasobnością. Obszar Metropolitalny Warszawy, będący beneficjentem prorozwojowego oddziaływania ośrodka centralnego, to jedynie 17% ogólnej powierzchni Mazowsza.

6. **Dysproporcje rozwojowe narastają nie tylko w relacji: Warszawa – reszta województwa, ale także pomiędzy poszczególnymi podregionami.** Mimo wdrażania szeregu instrumentów polityki spójności, takich jak choćby Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 r. *Innowacyjne Mazowsze* czy Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego, obecnie na lata 2014-2020, a poprzednio 2007-2013, wiele danych i wskaźników dowodzi, że wprawdzie wszyscy się rozwijają i odnotowują postępy, których bez unijnego wsparcia z pewnością by nie osiągnęli, ale dynamika rozwoju jest bardzo zróżnicowana. Przyjmując za kryterium **tempo wzrostu PKB na mieszkańca**, dysproporcje rozwojowe wewnątrz regionu na wielu polach nie tylko się nie zmniejszają, ale wręcz przeciwnie - pogłębiają. Bardzo wyraźnie widać, że „bogata” północ województwa, czyli w szczególności podregiony: plocki, warszawski zachodni, warszawski wschodni, ostrołęcki i siedlecki (choć i wśród nich występują istotne różnice), ucieka „biednemu” południu, tzn. podregionowi radomskiemu. Innymi słowy, **pogłębia się podział na „bogatą” północ i „biedne” południe regionu.**

7. W latach 2004-2015 **nominalny PKB na mieszkańca w subregionie radomskim** wprawdzie wzrósł z 17 422 zł do 34 528 zł, czyli o 98,2%, ale w tym samym czasie w **subregionie plockim** wskaźnik ten zwiększył się z 35 877 zł do 76 159 zł, czyli o 112,3%. By ustrzec się zarzutu, że porównanie tylko z subregionem plockim, na którego terenie siedzibę ma potężny „Orlen”, jest dalece nieadekwatne, warto odwołać się w zestawieniach także do **subregionu ostrołęckiego**, gdzie nominalny PKB na mieszkańca w latach 2004-2015 wzrósł o 116,7%, czy też **siedleckiego** z dynamiką PKB per capita rzędu 110,2%. Efekt jest taki, że w wojewódzkim rankingu subregionów radomski spadł z 5. na 8., tj. przedostatnie miejsce (wyprzedzamy jedynie subregion żyrardowski), zaś plocki swoją wysoką 2. lokatę utrzymał. Pozostałe subregiony na przestrzeni analizowanego dziesięciolecia albo awansowały w rankingu, prześcigając radomski, albo utrzymywały swoje wysokie lokaty. **Dynamika procesów rozwojowych jest więc mocno zróżnicowana, co pogłębia dysproporcje wewnątrz regionu, w szczególności między północą i południem województwa.**
W odniesieniu natomiast do **powiatu radomskiego**: w 2015 r. **powiatowy PKB na mieszkańca według parytetu siły nabywczej** kształtował się na poziomie 41% średniej unijnej, i choć wzrósł z 26% w 2004 r., to po tym względem zajmujemy odległe 37 miejsce na 42 powiaty na Mazowszu. Za nami plasowały się tylko: garwoliński, zwoleński, żuromiński, przysuski i szydlowiecki, czyli w większości z obszaru subregionu radomskiego, z PKB per capita na poziomie 35-40% średniej unijnej.